

1.6 පහතරට මුදලි පන්තිය සහ විහාර නිර්මාණ කලාව;
යටත් විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්ජාගමික අනුග්‍රාහකත්වය

ජේ.ඒ.වී.එන්. ජයතිලක

දෘෂ්‍ය කලා, ප්‍රාසංගික කලා අධ්‍යයන ඒකකය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, කැලණිය.

ABSTRACT

පශ්චාත් යටත් විජිත පාලන සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පහතරට බෞද්ධ විහාරස්ථානවල බටහිර කලා ලක්ෂණ සුලභ ව අන්තර්ගත වීම විෂයෙහි එම විහාරස්ථාන ඉදිකිරීමට මූලික වූ ප්‍රධාන අනුග්‍රාහක කණ්ඩායම වූ මුදලිවරුන්ගේ සමාජ පසුබිම හේතු වූයේ දැ යි යන්න මෙම පර්යේෂණයෙන් විමසීමට ලක් කරන ලදී. මෙහි දී ද්විතීක මූලාශ්‍ර පරිශීලනය, පහත රට පන්සල් සහ වලව් ස්ථානීය නිරීක්ෂණය, ඒවායේ තිබූ ලිඛිත වාර්තා අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, සහ සිහිටන ඵලක අධ්‍යයනය ඇසුරෙන් දත්ත රැස් කෙරුණි. එම දත්තයන්ට අනුව පන්සලවලට අනුග්‍රහය දැක්වූ මුදලිවරු බොහෝ දෙනෙකු නාමික කිතුණුවන් වූ බවත් ඔවුන් යටත් විජිත පාලකයන්ට හා පල්ලියට පක්ෂපාතිත්වයක් පෙන්වමින් කටයුතු කරන අතර ම පහතරට බෞද්ධ විහාරස්ථාන ඉදි කිරීමට අනුග්‍රහය දක්වන ලද බවත් හඳුනාගත හැකි විය. එසේම මුදලිවරුන්ගෙන් ඇතැමෙකු මුල් කාලයේ බෞද්ධ භික්ෂූන්ගෙන් අධ්‍යාපනය ලබා තිබීම සහ විහාරස්ථාන සඳහා අනුග්‍රහ දැක්වීම හේතු කොට ගෙන සාමාන්‍ය වැසියන් අතර ජනප්‍රසාදයක් දිනා ගත හැකි වීම මුදලිවරුන් බෞද්ධ විහාරස්ථාන සඳහා අනුග්‍රහ දැක්වීමට ප්‍රබල ව හේතු වූ බව පෙනුණි. මුදලිවරු බොහෝ පිරිසක් මිෂනාරි අධ්‍යාපනය ලැබීම සහ යටත් විජිත සංස්කෘතික පසුබිමකින් බිහිවීම හේතු කොටගෙන ඔවුහු බහුතරය බටහිර හර පද්ධතිය අගය කළ පිරිසක් වූ බව හඳුනාගත හැකි විය. මේ නිසා ඔවුහු ස්වකීය නිවාස බටහිර පන්තියට තනා ගත් අතර ගෘහ අභ්‍යන්තරය ද යුරෝපීය පන්තියේ භාණ්ඩ සහ ගෘහ භාණ්ඩයන්ගෙන් අලංකාර කළ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය. මුදලිවරුන්ගේ මැදිහත්වීමෙන් තනන ලද පන්සල් සහ මුදලිවරුන්ගේ වලව්වල ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ අතර ද සමානකම් රැසක් දැකිය හැකි විය. මෙම නිරීක්ෂණයන්ට අනුව බටහිර සංස්කෘතිය සහ හර-පද්ධතීන් අගය කිරීමට නැඹුරු රසඥතාවයකින් යුක්ත මුදලිවරු පිරිසක් බෞද්ධ අනුග්‍රාහකයින් පිරිසක් බවට පත්වීම පහතරට බෞද්ධ විහාරස්ථාන බහුතරයක බටහිර කලා සහ ගෘහනිර්මාණ ලක්ෂණ සුලභ ව අන්තර්ගතවීමට බල පෑ තීරණාත්මක සමාජ සාධකයක් වූ බව පෙනේ.